

68ste vergadering

Donderdag 10 april 1997

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Bukman

Tegenwoordig zijn 99 leden, te weten:

Adelmond, Aiking-van Wageningen, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Assen, Beinema, Van den Berg, Biesheuvel, Blaauw, Blauw, Bolkestein, Van Boxtel, Bremmer, Bukman, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Dittrich, Van den Doel, Doelman-Pel, Duivesteijn, Essers, Fermina, Gabor, Van Gijzel, Giskes, De Graaf, Van Heemskerck Pillis-Duvekot, Hendriks, Hessing, Hillen, Van der Hoeven, Hofstra, Janmaat, Jeekel, De Jong, Jorritsma-van Oosten, Kalsbeek-Jasperse, H.G.J. Kamp, M.M.H. Kamp, Koekkoek, Korthals, Lam-brechts, Lansink, Leers, Liemburg, Marijnissen, Mateman, Middel, Van Middelkoop, Mulder-van Dam, Van Nieuwenhoven, Oedayraj Singh Varma, Van Oven, Passtoors, Rabbae, Rehwinkel, Reitsma, Remkes, Van Rey, Van 't Riet, Rijpstra, Van Rooy, Rosenmüller, Rouvoet, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schutte, Sipkes, Smits, Soutendijk-van Appeldoorn, Stellingwerf, Van der Stoel, Terpstra, Van Traa, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Verbugt, Verhagen, Verkerk, Versnel-Schmitz, Vliegenthart, Van der Vlies, O.P.G. Vos, Voûte-Droste, J.M. de Vries, Wallage, Van Walsem, Van Waning, Weisglas, Witteveen-Hevinga, Woltjer, Ybema, Van Zijl en Zijlstra,

en de heer Dijkstal, vice-minister-president, minister van Binnenlandse Zaken, en mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer

mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Dijksman en Huys, wegens bezigheden elders,

Dijksma, Noorman-den Uyl, Rehwinkel, Verspaget en Wallage, wegens bezigheden elders, alleen voor de middagvergadering,

Vliegenthart en Nijpels-Hezemans, wegens bezigheden elders, alleen voor de ochtendvergadering.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- het wetsvoorstel Vaststelling van een Penitentiaire beginselenwet en daarmee verband houdende intrekking van de Beginselenwet gevangeniswezen met uitzondering van de artikelen 2 tot en met 5 en wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering alsmede enige andere wetten (Penitentiaire beginselenwet) (24263).

(Zie vergadering van 9 april 1997.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

Minister **Sorgdrager**: Voorzitter! Ik moet allereerst de aandacht vestigen op de door mij ingediende nota van wijziging. Ik begrijp dat het procedureel wat moeilijk is, maar naar aanleiding van het debat van gisteren over datgene wat in een algemene maatregel van bestuur

terechtkomt dan wel in de formele wet, heb ik toch besloten om een aantal kerncriteria in de formele wet op te nemen. Dat is de inhoud van de nota van wijziging. Ik zal daar straks nog wat nader op ingaan.

Voorzitter! Verschillende sprekers hebben aandacht gevraagd voor de positie van een penitentiair programma en de vraag opgeworpen in hoeverre daarbij dan nog sprake is van een wijze van tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf. Zonder hier nu tot een strafrechtsfilosofische verhandeling over te gaan, moet ik voor een duidelijk begrip van de positie van het penitentiaire programma toch kort ingaan op de doelen van de vrijheidsstraf en de invloed die deze doelen dienen te hebben op de tenuitvoerlegging daarvan.

In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat vele doeleinden worden onderscheiden en dat er verschillende opvattingen over bestaan. Veelal wordt uitgegaan van het naast elkaar bestaan van verschillende doeleinden. Het gaat daarbij vooral om vergelding, generale en speciale preventie, normhandhaving, normbevestiging, wegneming van onrust in de samenleving en beveiliging van de samenleving.

Door de oplegging van de vrijheidsstraf worden die doeleinden al voor een deel vervuld. Er zal vergolden worden, de norm is gehandhaafd en de onrust zal daardoor reeds voor een deel zijn afgenomen. De werking van het strafrecht wordt wat betreft de toepassing van de vrijheidsstraf vooral zichtbaar door de fysieke onttrekking van de dader aan het vrije maatschappelijk verkeer. Hij wordt immers achter slot en grendel geplaatst.